

EURÓPAI PARLAMENT

2004

2009

Plenárisülés-dokumentum

7.1.2009

B6-0033/2009

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a Tanács és a Bizottság nyilatkozatait követően

az eljárási szabályzat 103. cikkének (2) bekezdése alapján

előterjesztette: Karl von Wogau, Filip Kaczmarek és Charles Tannock, a PPE-DE képviselőcsoportja nevében

Alain Hutchinson, Ana Maria Gomes, Glenys Kinnock, Marie-Arlette Carlotti és Thijs Berman, a PSE képviselőcsoportja nevében

Renate Weber, Marco Cappato, Olle Schmidt, Johan Van Hecke és Thierry Cornillet, az ALDE képviselőcsoport nevében

Mikel Irujo Amezaga, a Verts/ALE képviselőcsoport nevében

Cristiana Muscardini, Adam Bielan, Ryszard Czarnecki és Konrad Szymański, az UEN képviselőcsoport nevében

Luisa Morgantini és Eva-Britt Svensson, a GUE/NGL képviselőcsoport nevében

a Szomáli-félszigeten kialakult helyzetről

Az Európai Parlament állásfoglalása a Szomáli-félszigeten kialakult helyzetről

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Szomáli-félsziget országairól szóló korábbi állásfoglalásaira,
 - tekintettel a Szomáli-félszigeten látogatást tett küldöttségnek a Fejlesztési Bizottság által 2008. december 8-án elfogadott jelentésére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 103. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel az Etiópia és Eritrea, valamint Eritrea és Dzsibuti közötti megoldatlan konfliktusok hátrányosan érintik a Szomáli-félsziget békéjét és biztonságát; mivel a szomáliai helyzet olyan mértékben megromlott, hogy emberi jogi és biztonsági szempontból a világ egyik legsúlyosabb válságává vált; mivel a Szudáni helyzet jelentős kockázati tényező a régió biztonsága szempontjából,
- B. mivel az Etiópia és Eritrea közötti háború a nemzetközileg elért algíri megállapodás aláírásával ért véget, amely gondoskodott arról, hogy az ENSZ békefenntartó missziót küldjön a térségbe, és hogy létrehozzanak egy Etiópia-Eritrea Határbizottságot, azonban továbbra is nézeteltérések vannak a két oldal között a megállapodásoknak és a Határbizottság határozatának végrehajtása tekintetében; mivel az ENSZ békefenntartó misszióját 2008 július 31-én fel kellett számolni, mert Eritrea már nem támogatta a misszió jelenlétét,
- C. mivel 2008. júniusában az Eritrea és Dzsibuti közötti határon, Rász Dumejránál az erőszak fokozódása 35 ember halálához vezetett, és emberek tucatjai sérültek meg; mivel 2008. június 12-én az ENSZ Biztonsági Tanácsa mindkét oldalt arra szólította fel, hogy kössenek tűzszünetet, vonják ki csapataikat és állítsák helyre a korábbi állapotot; mivel jelenleg nyugodta a helyzet, de a hadseregek közelsége miatt fennáll az erőszak kiújulásának veszélye,
- D. mivel 2008 október 29-én Etiópia konzulátusát és az ENSZ irodáit Szomaliföld fővárosában, Hargeysában terrorista bombatámadás érte, melyekért szélsőséges iszlamista milíciák vállalták a felelősséget,
- E. mivel 2008. novemberében tartották a Dzsibutiban zajló tárgyalások új fordulóját, és ez hatalommegosztási egyezséghez vezetett az átmeneti szövetségi kormány és a „Szomália Újrafelszabadításáért” elnevezésű, Dzsibuti központú ellenzéki szövetség között,
- F. mivel a Kormányközi Fejlesztési Hatóság (IGAD) egy 2008. október 29-én, Nairobiban, az átmeneti szövetségi intézmények képviselőinek és az átmeneti szövetségi parlament képviselőinek részvételével tartott konferencián hét pontból álló tervet fogadott el a szomáliai békefolyamat támogatására, és mechanizmust hozott létre a végrehajtás nyomon követésére,

- G. mivel 2008 novembere óta Etiópia fokozatosan kivonja csapatait Mogadishuból és minden egyéb olyan helyszínről, ahol még jelen van Szomáliában; mivel az Afrikai Unió szomáliai missziója (AMISOM), amelynek jelenléte 2007 márciusa óta alapvetően Mogadishura korlátozódott, innentől kezdve egyedül marad ezen a területen;
- H. mivel a szomáliai átmeneti szövetségi kormánynak négy év alatt sem sikerült stabil alapokon álló kormányt létrehoznia; mivel Abdulláhi elnök nemrégiben történt lemondása következtében valós a veszélye annak, hogy a rivális csoportok ismét harcot robbantanak ki,
- I. mivel a Szomáli-félsziget térségében a biztonságot veszélyeztető további komoly kihívást jelent a kalózkodás; mivel a kalózkodás elleni küzdelem katonai eszközökkel nem nyerhető meg, hanem azon múlik, milyen mértékben sikerül Szomáliában elősegíteni a békét, a fejlődést és az államszervezet kiépítését; mivel a kalózkodás következtében a Világélelmezési Program kénytelen volt felfüggeszteni Szomáliába irányuló élelmiszersegély-szállítmányait, tovább súlyosbítva ezzel a humanitárius szempontból amúgy is súlyos helyzetet,
- J. mivel 2008. december 8-án az EU elindította EU NAVFOR Szomália (vagy Atalanta művelet) elnevezésű tengeri műveletét, amelynek célja, hogy megvédje a Világélelmezési Program tengeri hajókaravánjait és más, Szomália partjainál közlekedő kereskedelmi hajókat,
- K. mivel az Észak- és Dél-Szudán közötti átfogó békemegállapodás végrehajtásának kudarca a területek szétszakadásához vezethet, amelyet valószínűleg a határ menti területek olajtartalékainak megosztása feletti katonai konfliktus kísér majd; mivel egy ilyen szakadás minden valószínűség szerint az ország teljes szétagolódásához vezet, ahol is Dárfúr és a keleti rész függetlenségére törekszik majd, valamint etnikumok közötti harcok is kitörnek, melyeket tovább szít a szomszédos országok – többek között Eritrea – közbeavatkozása,
- L. mivel Dzsibuti továbbra is óriási kihívásokkal néz szembe, és helyzete egyre riasztóbbá válik most, hogy egy világméretű élelmiszerválság van kialakulóban; mivel Ogaden, Etiópia Szomáli-régiója súlyos szárazsággal küzd, és a kormány által ellenőrzött, a lakosságnak szánt élelmiszersegélyek nem jutnak el a lakosokhoz annak ellenére, hogy a Világélelmezési Program nemrégiben előrelépést ért el a régióban az élelmiszersegélyek kiszállítása terén, mivel továbbra is késleltetésekről számolnak be, ami annak köszönhető, hogy a Szomáli-régióban való közlekedés katonai engedélyhez kötött,
- M. mivel az emberi jogok, a jogérvényesülés, a demokrácia és a kormányzás helyzete a Szomáli-félsziget valamennyi országában már évek óta komolyan aggasztja az EU-t; mivel a térségből származó, megalapozott jelentések számolnak be önkényes letartóztatásokról, a fogva tartottak kényszermunkára fogásáról, kínzásáról és a velük való embertelen bánásmódról, valamint az újságírók üldözéséről és politikai elnyomásról,
- N. mivel a 2008-as jogalkotási választások során alkalmazott többségi választási rendszer, amely hátrányba helyezi az ellenzéki pártokat, aggodalomra ad okot Dzsibutiban, ahol is az ellenzéki MRD pártot 2008 júliusában olyan tarthatatlan indokokkal tiltották be, miszerint támogatta Eritrea támadását Dzsibuti ellen, míg az UDT/UGDT szakszervezet

vezetőit mai napig nem helyezték vissza állásukba azt követően, hogy szakszervezeti tevékenységükhöz kapcsolódó indokokkal elbocsátották őket,

- O. mivel a nem kormányzati szervezetekben és az ellenzéki körökben attól való félelem uralkodik, hogy az Etiópiában nemrégiben elfogadott sajtótörvény és a pártok bejegyzéséről szóló törvény erősítette a kormány ellenőrzését, és csökkentette a politikai szabadságot; mivel az etióp kormány által elfogadott és a parlament által ratifikált nem kormányzati szervezetekről szóló jogszabály (a karitatív szervezetek és társaságok bejegyzéséről és szabályozásáról szóló nyilatkozat) rendkívüli mértékben korlátozhatja azon nemzetközi és etiópiai szövetségek működését, amelyek az egyenlőség, az igazságszolgáltatás, az emberi jogok és a konfliktusmegoldás érdekében dolgoznak,

A régió biztonsága

1. felszólítja Etiópia kormányát, hogy hivatalosan is szentesítse, hogy a Határbizottság által felállított, Eritrea és Etiópia közötti virtuális demarkációs vonal végleges és kötelező érvényű; felszólítja az eritreai hatóságokat, hogy egyezzenek bele az Etiópiával folytatott párbeszédbe, a Határbizottság határozatának megfelelően kezeljék a határon és a fizikailag fennálló demarkációs vonalakon állomásozó csapatok leszerelési folyamatának kérdését, valamint hozzák rendbe a két ország közötti kapcsolatokat, beleértve a határok kereskedelem céljára történő megnyitását; kéri a nemzetközi közösséget és az EU-t, hogy gyakoroljanak nyomást mindkét oldalra a jelenlegi holtpontról való elmozdulás érdekében;
2. kéri a Tanácsot, hogy nevezzen ki uniós különleges képviselőt / különmegbízottat a Szomáli-félsziget térségére;
3. kéri a Tanácsot és a Bizottságot, hogy továbbra is tegyenek erőfeszítéseket a Szomáli-félszigeten a békére, biztonságra és fejlődésre törekvő regionális politikai partnerség érdekében, hogy azonosíthassák azokat a közös érdeket jelentő célokat, amelyek elősegíthetik az Eritrea és Etiópia közötti tényleges együttműködést, pl. az energiaellátás, a két ország közötti kereskedelem és a kikötők kérdése terén;
4. felszólítja Eritrea kormányát, hogy gondolja újra IGAD-tagságának jelenlegi felfüggesztését; kéri az Afrikai Unió és az IGAD vezetőit, hogy továbbra is vonják be Eritreát, és bátorítsák a kormányt, hogy ismét csatlakozzon a regionális és szubregionális együttműködésre irányuló erőfeszítésekhez;
5. felszólítja Eritrea kormányát, hogy Dzsibutival együtt hagyja jóvá a független tényfeltáró bizottság azon misszióját, amelynek célja a Rász Dumeira-i helyzet vizsgálata; felhívja mindkét felet, hogy a két ország közötti kapcsolatok helyreállítása érdekében támaszkodjanak a párbeszéd és a diplomácia eszközeire;
5. felszólítja az eritreai kormányt, hogy járuljon hozzá független tényfeltáró küldöttség a dzsibuti kormánnyal közösen történő meghívásához, amely küldöttség feladata a Rász Dumejra-i helyzet vizsgálata; felhívja mindkét felet, hogy a két ország közötti kapcsolatok helyreállítása érdekében támaszkodjanak a párbeszéd és a diplomácia eszközeire;
6. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy továbbra is támogassa a szomáliai intézmények

létrehozását, a dzsibuti békemegállapodás végrehajtását és az IGAD békefolyamatban tett erőfeszítéseit; sürgeti az Afrikai Unió szomáliai missziójának (AMISOM) megerősítését és az ENSZ stabilizációs haderő időben történő felállítását, amint azt a politikai és biztonsági feltételek megengedik;

7. elítéli az elmúlt hónapokban a humanitárius szervezetek munkatársai ellen mind gyakrabban elkövetett támadásokat, melyek jelentősen korlátozták a segélyezési műveleteket, és a szomáliai humanitárius helyzet súlyosbodásához vezettek; felhívja az ENSZ szomáliai humanitárius ügyekért felelős koordinátorát, hogy az egyes területeken külön-külön tárgyaljon a humanitárius segítséghez a dzsibuti békefolyamattól függetlenül történő hozzáférésről, gyorsítsa fel az élelmiszer-szállítmányokat és enyhítsen a borzalmas humanitárius helyzeten;
8. hangsúlyozza, hogy a szudáni észak-déli megállapodás megteremtésében való részvételt követően alapvető fontosságú az erőfeszítések folytatása a megállapodás végrehajtása és a szükséges nyomás fenntartása érdekében; felhívja ezért a Tanácsot és a nemzetközi közösséget, hogy fokozza a szudáni észak-déli átfogó békemegállapodás végrehajtásának támogatását, és biztosítsa az UNAMID teljes telepítését Dárfúrban;
9. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy továbbra is támogassák az IGAD-ot és annak a régió integrációs tervének kidolgozására, valamint az intézmények megerősítésére tett erőfeszítéseit;

Élelmiszer-biztonság és fejlesztés

10. felhívja az eritreai kormányt, hogy szorosabban működjön együtt a nemzetközi szervezetekkel az élelmiszer-biztonsági helyzet értékelésében, az időben történő és célzott beavatkozás lehetővé tétele érdekében;
11. felhívja az eritreai kormányt, hogy a Bizottság számára biztosítson akadálytalan hozzáférést a bizottság által finanszírozott programokhoz, és legyen nyitottabb a közös megállapodás alapján létrejött projektekhez és programokhoz nyújtott műszaki segítség iránt; felhívja továbbá arra, hogy igazítsa ki a nem kormányzati szervekre vonatkozó nyilatkozatot az eritreai fejlesztési tevékenységben részt venni kívánó nem kormányzati szervezetekkel szemben támasztott pénzügyi követelmények könnyítése céljából;
12. felhívja az etiópiai kormányt, hogy biztosítsa a humanitárius szervezetek akadálymentes bejutását a szomáli Ogaden-régióba, és az ahhoz szükséges feltételeket, hogy a segély az egész régióban eljusson a segélyezettekhez;
13. felhívja a Bizottságot, hogy folytassa a határokon átnyúló problémák regionális kezelésének támogatását a béke, biztonság és fejlődés érdekében kötendő EU regionális politikai partnerség révén, különösen a regionális vízgazdálkodást mint az élelmiszer-biztonság alapvető elemét;
14. felhívja a Bizottságot annak ellenőrzésére, hogy egyik segítségnyújtási programjának, köztük a „pénz a munkáért” elnevezésűnek a végrehajtása sem történik kényszermunka felhasználásával;

Emberi jogok, demokrácia és kormányzás

15. felhívja az eritreai kormányt, hogy az összes politikai fogoly és bebörtönzött újságíró ellen haladéktalanul emeljen vádat és vigye az ügyet bíróság elé, vagy pedig azonnal és feltétel nélkül engedjék őket szabadon;
16. felhívja az eritreai kormányt, hogy teljes körűen tartsa tiszteletben az emberi jogokat és az alapvető szabadságjogokat, köztük a gyülekezés, a véleménynyilvánítás, a sajtó és a lelkiismeret szabadságának jogát;
17. mély sajnálatát fejezi ki, amiért Dawit Isaak svéd-eritreai újságírót továbbra is fogva tartják, 2001 szeptemberében történt letartóztatása óta, bírósági tárgyalás nélkül, és követeli Dawit Isaak és más bebörtönzött újságírók azonnali szabadon bocsátását;
18. felhívja az Európai Uniót, hogy vizsgálja felül az Eritreával kapcsolatos megközelítését, amennyiben nem történik előrelépés a Contonoui Megállapodás alapvető elemeinek (9. cikk) való megfelelés érdekében, különösen a legfontosabb emberi jogi kérdésekben (a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságának bejutása a börtönökbe, a G11 szabadon bocsátása);

19. felhívja a dzsibuti hatóságokat, hogy védje az ellenzéki pártok és a független emberi jogi szervezetek politikai jogait, köztük a sajtószabadságot, a gyülekezési szabadságot és a véleménynyilvánítás szabadságát; hangsúlyozza a kormány és az ellenzék közötti, a választási törvény kiigazítására, ezáltal pedig a meglévő politikai pártok méltányosabb parlamenti képviselőire irányuló érdemi párbeszéd szükségességét; felhívja a dzsibuti hatóságokat, hogy engedélyezzék az ellenzéki MRD párt tevékenységének újraindítását, és az UDT/UGDT szakszervezet vezetőit – akiket a szakszervezeti tevékenységük miatt bocsátottak el – helyezték vissza állásukba;
20. felhívja a dzsibuti kormányt, hogy tegyen lépéseket a hatékonyabb jogi védelem és a szakszervezeti jogok gyakorlásának biztosítása érdekében, az ILO-egyezménnyel összhangban;
21. felhívja a dzsibuti hatóságokat, hogy tegyenek erőfeszítéseket az 1991-es arhibai mézszárlásért viselt felelősség megállapítására, és indítsanak jogi eljárást az azonosított felelősök ellen;
22. sajnálattal veszi tudomásul, hogy az etióp parlament ratifikálta a karitatív szervezetek és társaságok bejegyzéséről és szabályozásáról szóló nyilatkozatot; jelentős kiigazítást kér az alapvető emberi jogi elvek biztosítása érdekében; a törvény nem korlátozó jellegű végrehajtását kéri, és ragaszkodik a végrehajtás Bizottság által végzett ellenőrzéséhez;
23. sürgeti az etióp hatóságokat, hogy vizsgálják felül a sajtótörvényt és a pártok bejegyzését szabályozó törvényt, valamint a választási bizottság összetételét az ellenzéki pártok politikai jogainak biztosítása érdekében; sürgeti továbbá, hogy vizsgálják ki az ellenzéki és civilszervezeteket érintő állítólagos zaklatásokat és önkényes letartóztatásokat, és indítsanak eljárást a felelősök ellen;
24. felháborítónak tartja, hogy bebörtönözték Birtukan Mideksszát, az Egység a Demokráciáért ellenzéki párt vezetőjét, és követeli, hogy azonnal és feltétel nélkül bocsássák őt szabadon;
25. felszólítja az etióp hatóságokat, hogy mihamarabb rendezzék az Etióp Tanárok Nemzeti Szövetsége bejegyzési kérvényét, a vonatkozó törvényekkel és szabályokkal összhangban, és hagyjanak fel e szervezet tagjainak üldözésével;
26. felhívja Etiópia, Eritrea és Dzsibuti kormányát, valamint a Tanácsot, hogy a felülvizsgált Cotonoui Megállapodás VII mellékletének 8. cikke értelmében hozzanak létre közös megállapodást az emberi jogokról, a demokratikus alapelvekről és a jogállamiságról szóló politikai párbeszéd mélyítéséről, beleértve a fent említett kérdéseket, azzal a céllal, hogy részciókat határozzanak meg és kézzelfogható eredményeket érjenek el a helyszínen való előrelépés terén;
27. tudomásul veszi, hogy 2009-ben Szudánban választásokat tartanak, megjegyzi azonban, hogy még nem valósult meg azon jogszabályok reformja, amelyek korlátozzák az egyének, a politikai pártok és a média egyesülési és szólásszabadságát, és amelyek ellentmondanak az átfogó békemegállapodásnak és az ideiglenes nemzeti alkotmánynak, valamint nem alakult meg a nemzeti emberi jogi bizottság sem; hangsúlyozza, hogy a szabad és tisztességes választások lefolytatását lehetővé tévő környezethez szükséges

előfeltétel ezen jogszabályok hatályon kívül helyezése, és olyan új jogszabályokkal való felváltása, amelyek összhangban vannak az átfogó békemegállapodással és az ideiglenes nemzeti alkotmánnyal;

28. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottságnak, a Tanácsnak, a tagállamoknak, az Afrikai Unió Bizottsága elnökének, az Afrikai Unió közgyűlése soros elnökének, az Afrikai Unió Főtitkárának, a Pán-Afrikai Parlamentnek, az IGAD-országok kormányának és parlamentjének és az AKCS-EU közös parlamenti közgyűlés társelnökeinek.